

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an ..... 30 Lei
Pe 6 luni ..... 18 »
Pe 3 luni ..... 8 »
Studentii plătesc pe jumătate
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Abonamentele se plătesc tot-d-a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91,— Oheul Dâmboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește trei numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Noile numiri la Inalta Curte de Casație și Instalarea Procurorului general d-l Sărățeanu, înaintat.

PROPRIETATEA, de D. N. Comșa, doctor în drept de la facultatea din Paris, avocat.

Jurisprudența Română:

Inalta Curte de casație, sec. I: Ana I. Băicoianu cu C. Ene și Elena I. Băicoianu.

Idem sec. II: Elefterie Mira cu D. Frigator;

Informațiuni. — Bibliografii.

Noile numiri la Inalta Curte de Casație și instalarea Procurorului general d-l Sărățeanu, înaintat.

În ziua de 5 Martie s'a făcut primirea solemnă a magistraților ce au fost numiți la înalta Curte de Casație.

Curtea de Casație s'a întrunit în Secțiunile Unite, sub presidenția d-lui prim-președinte C. Schina, fotoliul ministerului public fiind ocupat de d. consilier Buichiu.

S'a introdus mai întâi d-l Stătescu, fost procuror-general pe lângă Curtea de apel din București care au depus jurământul în fața Curței, în noua funcțiune de procuror de secțiune la Inalta Curte de Casație.

După săvârșirea jurământului, noul numit a luat loc pe fotoliul ministerului public.

S'a introdus apoi d-l Sărățeanu, fost procuror de secțiune, înaintat procuror general la înalta Curte de Casație, care au depus jurământul obicinuit la intrarea magistraților în funcțiune.

S'a introdus d-l Bagdat, fost președinte al Curței de apel din București, secțiunea a III-a, înaintat consilier la Inalta Curte de Casație care, de asemenea, au depus jurământul.

Prin numirile noi s'a complexat locurile rămase pe urma regretaților G. Filitis, fost procuror-general și M. Poenaru Bordea, fost consilier.

Alegerea în persoanele celor numiți a fost din cele mai nemerite: trecutul tuturor le dădea dreptul la o înaintare și slujește drept cea mai bună cheazășie pentru îndeplinirea cu demnitate a înaltelor funcțiuni la care au fost înălțați.

D-l Stătescu, cât timp au ocupat importanta și dificila funcțiune de procuror general, pe lângă că nu au dat loc la nici o nemulțumire, dat fiind anevoința cu care ar putea trece cineva prin această funcțiune, fără de a stârni nemulțumiri; dar au dat dovezi de mult tact, mare stăruință și în deajunsă inteligență, pentru a îndeplini, cu vrednicie, demnitate și competență, postul de procuror general.

D-l Bagdat este un magistrat cel mai bine înzestrat de la natură cu însușirile cerute unui judecător: înfățișare blândă, figură simpatcă, ținută demnă, minte ascuțită, cu pătrundere adâncă și ageră, el era destinat a înlocui pe valorosul magistrat M. Poenaru Bordea pe care l'a pierdut magistratura. Noul consilier e un bărbat erudit, cunoscător adânc al științei dreptului, magistrat imparțial, experimentat, și care au luat partea cea mai activă la elaborarea Codicelui de comerț în vigoare.

D-l Sărățeanu înaintat în importanta funcțiune de procuror general, au fost aproape trei ani procuror de secțiune pe lângă Inalta Curte de Casație. El a dovedit că, prin voință, ajutată de o muncă stăruitoare, poate înfringe, înlătura

nu numai greutățile ce cuprinde, în îndeplinirea ei, funcțiunea de procuror de pe lângă Curtea de Casație, dar încă a reduce la tăcere pe adversarii lui, nevoiți a recunoaște în el un bun magistrat care 'și îndeplinește cu mult zel, cu competența, inteligență și cunoștinți juridice, îndatoririle impuse de înalta sa funcțiune.

Dăm mai la vale discursul rostit, de d-l Sărăeanu după instalarea în funcțiunea de procuror general;

Discursul d-lui Procuror General

*D-le Prim Președinte,
Domnilor,*

Simpatia primire ce mi-ați făcut acum aproape 3 ani când am fost numit procuror la această Înaltă Curte, atențiunea susținută ce de atunci neconținut 'mă-ați acordat în toate ocaziile și mai cu seamă încurajarea afectuasă cu care mi-ați stimulat silințele, îmi dau dreptul să cred că buna d-v voință nu-mi va lipsi și acum în importanța, dar greaua sarcină de procuror general al Curții supreme.

Știu, d-lor, că ocupând locul lui George Filitti — acela care prin procedările sale atrăgătoare, prin tactul său, prin lungă lui experiență, prin întinsele sale cunoștințe, asupra lucrurilor și asupra oamenilor se făcuse iubit ca om, respectat ca magistrat, admirat ca jurisconsult, în cât a rămas pe acest fotoliu un mare și de ani până la sfârșitul vieții sale — știu zic că ocupând acest loc nu-l voi șterge din mintea și inima acelor care l-au putut prețui și că d-v d-le Prim Președinte ați spus un adevăr, când ați afirmat în fața rămășițelor sale reci, după ce sufletul lui trecuse poarta misterioasă a nemuririi, că nimeni pe acest fotoliu nu va putea întruni atâtea merite ca densusul.

Da d-lor, știu toate acestea dar sînt convins că oricine are aci voința nestrămutată de a da orî-căruia cea ce i se cuvine «jus suum cui que tribuere» oricine păzind preceptele legii, urmează fără încetare exemplul de muncă inteligentă și stăruitoare ce am găsit în fie-care din d-v., nu este cu putință să nu 'și apropieze aceleași simpatii ce ați acordat distinsului meu predecesor.

Domnilor,

Dați-mi voe să vă mărturisesc că sunt cu deosebire mișcat și coprins de o cugetare religioasă și sfântă. Pentru mine Ministerul Public, în adevărata lui însemnătate, este un apostolat, pentru îndeplinirea căruia se cer sacrificii pe care adesea satisfacția intimă și aprobarea conștiinței nu le compensează în destul. Reprezentant al societății, procurorul trebuie să lupte neconținut pentru triumful legii ca să asigure viața, onoarea și averea membrilor ce o compun. Rolul său însă pe lângă suprema instanță judecătorească, investită cu puterea de a controla și a regula distribuirea justiției, are încă caractere cu deosebire delicate și sub-

tile, pe care le împrumută de la însăși misiunea ce este chemată Înalta Curte să exercite în domeniul justiției: ministerul public este organul legii, ca să acționeze, să înlesnească controlul, ca să aducă contingentul său de lumină atunci când societatea este direct interesată și când legea voește să se exercite mai de aproape priveghere în afacerile private, el este încă trăsura de unire între puterea executivă și puterea judecătorească a căreia cea mai înaltă expresiune santeji d-v.

De aceea, abia am nevoie să adaog d-lor că orî-cine are conștiință de gravitatea acestor sarcini de dificultățile ce urmează să străbată când omul își face un scrupul din îndeplinirea datoriei, înțelege lesne ce trebuie să se petreacă în forul interior al aceluia care primește răspunderea. Sunt convins, cu toate acestea — și convingerea mea este fondată pe experiență — că or-care ar fi dificultățile, ele se pot învinge în contactul moral cu d-v.

Acum nu-mi rămîne de cât să vă mulțumesc pentru sentimentele cordiale ce 'mă-arătați și felicitările călduroase ce 'mă-ați făcut.

Răspunsul d-lui Prim-Președinte

D-le Procuror General,

Majestatea Sa Regele, bine voind a vă încredința înalta demnitate de Șef al parchetului Curții de casație, veniți azi în urma depunerii legiuitului jurământ, să luați posesiunea postului la care sunteți promovat.

Urmând uzului stabilit de ani îndelungați cu ocaziunea instalării acelor care s'au precedat succesiv pe acest fotoliu, Gr. N. Ghica, M. Papiu Ilarian, Dim. Paul Vioreanu, Sc. Ferechide, Gh. Filitti, vine acum rîndul Curții d'a saluta buna-venire a noului său procuror general.

Primiți, d-le Procuror general, felicitările noastre cu plăcerea ce avem d'a vi le aduce încredințați fiind că veți pune neîncetat toate puterile spre a ne înlesni îndeplinirea înaltei noastre misiuni și a menține armonia atât de necesară între Curte și Parchet.

Cât despre sentimentele noastre, aveți tot dreptul, d-le procuror d'a compta pe dînsese ca pe un stimulent ce nu va lipsi nici o dată silințelor ce veți pune în împlinirea delicatei d-v. sarcini, silințe de care ne-ați dat deja dovezi de aproape 3 ani ca procuror de secțiune.

PROPRIETATEA

Între condițiunile generale ale dezvoltării societăților moderne care au un efect asupra producțiunii bogățiilor este și respectarea dreptului de proprietate.

Prima cauză a proprietății este de ordin psihologic. Proprietatea este mai întâi un drept asupra unui lucru, orî dacă dorim noi a avea un drept asupra unui lucru oare-care e că acel

lucru e bun economic, adică are calitatea de a satisface nevoile noastre. Proprietatea nu e numai un drept asupra unui lucru, dar e și un drept exclusiv. Prin urmare nu se concepe un drept de proprietate asupra bunurilor care sunt în natură în cantitate nelimitată și care satisfac într'un mod gratuit și spontan nevoile noastre. Proprietatea se aplică numai la acele bunuri care sunt în cantitate limitată în natură.

Proprietatea fiind posesiunea exclusivă și absolută asupra unui lucru limitat în cantitate, ea nu se poate concepe de cât atunci când e penurie de alimente, lipsă de mijloace de subsistență. Atunci când mai mulți inși doresc un lucru oare-care apare dorința dreptului exclusiv asupra acestui lucru din partea cui-va.

Prin urmare cauza psihologică a dreptului de proprietate este instinctul de conservare, egoismul, iar a dreptului de moștenire, care e strâns legat de dreptul de proprietate, iubirea de ai săi.

Mobilele cele mai puternice ale omului, adică egoismul și iubirea de ai săi, sunt cel mai mare stimulent pentru dreptul de proprietate.

Aceste stimulente fac pe oameni să aibă dorința de a avea un drept exclusiv asupra unui lucru. Dreptul de proprietate însă nu există de cât atunci când alături de dorința de a avea un drept exclusiv asupra unui lucru, există și respectul pentru drepturile exclusive ale altora asupra altor lucruri, or dacă acest respect al drepturilor altora există într-un câțiva astăzi în societățile noastre civilizate, el n'a putut exista la popoarele primitive unde a apărut întâi acest drept. Cea mai bună probă că membrii unui trib nu aveau în ei acest sentiment și că nu de bună voie respectau dreptul de proprietate al altora, e nu numai în faptul diferitelor încălcări de proprietate ce existau înăuntrul tribului, dar și într'acela că membrii unui trib care învingea la luptă pe un altul 'și atribuia lor proprietatea bunurilor private ale învinșilor și chiar un drept de proprietate asupra persoanelor lor.

Respectul voluntar și instinctual dreptului de proprietate, presupune chiar într'o societate civilizată o oare-care educațiune morală.

Dacă în societățile primitive nu se respecta proprietatea de bună voie, cine a impus-o, cine a făcut-o să se respecte?

Societatea prin reprezentanții săi.

Pe măsură ce populațiunea se înmulțea, societatea avea nevoie de o producțiune mai mare. Or pentru ca producțiunea să fie mai mare, trebuie nu numai ca omul să muncească mai bine dar și să se constituie din ce în ce capitaluri mai mari. Or pentru aceasta trebuiesc economii, care implică condițiunea ca omul să fie prevăzător sacrificând dese ori, prezentul viitorului. Pentru ca omul să fie prevăzător și să sacrifice prezentul viitorului, trebuie să fie sigur că va profita el și urmașii lui de ostenele și sacrificiile sale, cu alte cuvinte dreptul de proprietate trebuie să fie stabilit.

În definitiv, dacă dorința de a poseda un lucru exclusiv este naturală, respectul dreptului de proprietate al altuia, are o origină socială. Societatea, pentru conservarea și progresul ei, având nevoie de dreptul de proprietate, l'a stabilit. Acest drept s'a stabilit prin urmare fiind-că corespundea unei necesități sociale.

Înainte de a expune în detaliu, teoria care dă drept cauză stabilirei proprietății, necesitatea socială și teoria contrarie ei, care consideră dreptul de proprietate ca un drept natural precum și celelalte teorii cu privire la dreptul de proprietate, simțim necesitatea, de a schița foarte pe scurt, evoluțiunea proprietății pentru ca să se vadă că trecerea proprietății de la proprietatea colectivă la proprietatea individuală, a corespuns, în fapt, unei producțiuni, din ce în ce mai mari, ceea ce devenise o necesitate socială, prin faptul înmulțirii populațiunii.

Evoluția proprietății

La început când oamenii se hrăneau numai din vânătoare și culegerea fructelor, nu putea fi vorba de proprietate individuală. Cu toate acestea când numărul membrilor triburilor s'a înmulțit, ele împinse de foame se luptau între dânsese, pentru mărirea teritoriilor lor. Sub regimul pastoral de asemenea nu exista o proprietate individuală a pământului; singura proprietate personală care exista, era aceea a turmelor de vite. Cu toate că aceste popoare aveau proprietatea colectivă a pământului, totuși ele se războiau continuu. Istoria ne vorbește de migrațiile și de jafurile lor. Popoarele de pastori au amenințat toate civiliza-

țiile antice și pe acelea ale evului mediu. La un moment dat teritoriul lor nu le mai era de ajuns. O secetă oare-care îi împinge la vecini, pe care îi jefuesc. Dacă e drept ca antagonismul între particulari, fără să se suprimă, s'a mai îndulcit, el a fost înlocuit, însă, prin antagonismul dintre triburi, prin lupta lor pentru pășune, de oare-ce toate locurile de pășune n'aveau aceeași valoare.

Încetul cu încetul, o parte a pământului în loc de a fi despuiată, periodic, de producțiunile sale spontanee, începe a fi cultivată, într'un mod regulat și cu chipul acesta se stabilește regimul agricol. La început pământul a fost cultivat în comun. Apoi oamenii s'a ridicat la un grad mai mare de responsabilitate personală, au împărțit pământul și au dat fie-căruia, sau cel puțin, celor mai însemnați, dintre dâșii, un lot pe fie-care an. Mai apoi, s'a făcut un pas mai mult, către proprietatea perpetuă. Loturile nu mai sunt anuale. Ele se dau indivizilor pe perioade de 3, 5, 8 sau 10 ani. În fine se întâmplă, ca o familie să rămână perpetuu, pe acelaș loc și astfel să se stabilească proprietatea familiară.

Ultimul grad al evoluțiunei proprietății, este proprietatea individuală absolută și acolo unde ea a apărut, câștigă mereu teren și sfârșesc prin a deveni regimul general.

D. Laveleye care susține la pag. 554 a cărții sale *La propriété et ses formes primitives*.¹⁾

Că, proprietatea foncieră quiritară, n'ar fi indispensabilă pentru cultura solului, că proprietatea privată a pământului, nu e economicesc necesară, dice la pag. 5 a aceleiași opere :

Că procedurile de exploatare s'a modificat, cu atât mai mult, cu cât proprietatea a eșit de sub regimul comunității. Din estensivă, cultura a devenit intensivă, adică capitalul a făcut să se producă, ceea ce la început nu se cerea, de cât întinderei.

Iată cum se exprimă Laveleye :

«D'abord la culture est intermittente et temporaire ; on brule la végétation naturelle de la superficie, et on sème du grain dans les cendres ; la terre repose ensuite pendant dix-huit ou vingt ans.

Ce mode d'exploitation n'est pas incompatible avec le régime pastoral et la vie nomade.

Plus tard, une partie du sol est maintenue en culture, suivant la rotation triennale, la plus grande partie restant pâturage commun pour les troupeaux du village.

C'est le système russe et germanique. Enfin le bétail est mieux soigné, l'engrais est recueilli, les champs sont clos ; des chemins, des fossés sont tracés ; le travail améliore la terre d'une façon permanente, puis la jachère est supprimée ; des fumures énergiques sont achetées dans les villes, ou empruntées à l'industrie ; le capital s'incorpore au sol et en accroît l'activité.

C'est l'agriculture moderne, celle de la Flandre et de l'Italie, dès le moyen âge ; elle n'entre en action, qu' quand la propriété individuelle, de la terre, est complètement constituée. Ainsi progrès parallèle de la propriété et de l'agriculture, voilà le fait important que les dernières recherches mettent de plus en plus en relief.

Dacă agricultura modernă nu s'a putut stabili, de cât atunci când proprietatea individuală a pământului a fost definitiv constituită ; e o presumpție foarte mare, că instituțiunea proprietății individuale, a fost necesară agriculturii moderne. Și cum din cauza mersului crescând al populațiunei, cultura care dedea mai multe produse, adică cultura care era mai intensivă, (agricultura modernă) era o necesitate socială, și proprietatea individuală, care a împins la acest fel de cultură, a fost o necesitate socială. Natura a făcut proprietatea individuală necesară ; fără acest stimulent nici nu s'ar lucra, nici nu s'ar economisi :

«De même que le travail de l'homme n'arrive à la complète productivité que s'il est libre, ainsi, le capital n'atteint sa pleine puissance productive que sous le régime de la propriété privée libre. Qui voudrait épargner, c'est a-dire renoncer à la jouissance immédiate, s'il ne pouvait compter sur la jouissance future ? (Roscher, Syst. I § 77 et 82).²⁾

L'appropriation privée de la terre a été considérée comme profitable aussi bien à ceux qui n'ont pas en leur part, qu'à ceux qui l'ont eue. Et profitable de quelle manière ? Profitable en ce que le plus grand intérêt de la communauté, et de la race humaine, est que la terre produise le plus d'aliments possible et le plus des choses nécessaires ou utiles aux hommes. Pour obtenir un produit suffisant, quelqu'un doit évidemment appliquer beaucoup de travail au sol et consommer une grande quantité de produits antérieurement épargnés ; or, nous avons appris par expérience que la

¹⁾ Paris, Félix Alcan, 1891.

²⁾ Citat de Laveleye p. 553 op. cit.

plupart des hommes travailleront plus énergiquement, feront des sacrifices pécuniaires beaucoup plus considérables pour eux et pour leurs descendants immédiats que pour le public. En vue donc de donner le plus grand encouragement à la production, on a trouvé juste que les individus eussent un droit exclusif sur le sol afin de leur faire réaliser le plus grand bénéfice possible, en rendant la terre aussi productive qu'ils le pourraient et afin qu'il n'en fussent empêchés par l'intervention de personne.³⁾

Un fapt care a contribuit foarte mult, la stabilirea proprietății individuale, a fost punerea în stare de a fi cultivate terenurile cu păduri. Producțiunea în comun, nu mai era îndestulătoare, pentru a hrăni populațiunea care se înmulțise. Era o necesitate socială, de a da avantagiū acelor, cărī se însărcinaū, de a pune în stare, de a fi cultivate pământuri cărī până atunci erau improductive.

Azi, chiar, în Java locuitorul care face parte din comunitatea numită —Dessa— și care cultivă o parte de pădure, se poate bucura de acest pământ, în tot timpul vieții sale și poate chiar să-l transmită prin moștenire ca proprietate privată⁴⁾.

Un țeran rus, care cere statului autorizarea de a se stabili, o obține, mai în tot-d'auna, și dobândește asupra pământului desțelenit de dânsul, un drept de posesie transmisibil prin moștenire și recunoscut tot-d'auna ca valabil de către comună⁵⁾.

În marka germanică, acela care îngrădește o parte din pădurea comună, pentru ca să o cultive devine proprietar hereditar asupra acestei părți⁶⁾.

«Une fois créée comme une exception, la propriété privée devint envahissante. L'homme est essentiellement imitateur, c'est à l'instinct d'imitation chez le vulgaire qu'est due l'action profonde que les grands hommes et les natures énergiques exercent sur la société. Chacun les copie et prend leur mode d'agir. Quelques familles fortes, c'est-à-dire riches, en instruments de travail et en approvisionnements de denrées, ayant ainsi créé dans la forêt un certain nombre d'enclos qui prospérèrent, ce fut un encouragement pour d'autres à suivre leur exemple».

La marche régulière des choses, il est vrai, fut privilégiée par des événements d'un autre ordre. Les guer-

res, les exploits des chefs, l'organisation féodale, les dons au clergé, réduisirent peu à peu le territoire commun. Il reste néanmoins constant que, même dans les districts où la féodalité et les couvents n'eurent aucune prise, l'action continue et bienfaisante de l'initiative individuelle ne cessa d'étendre la propriété privée héréditaire.⁷⁾

(Va urma)

D. N. Comșa

Doctor în drept de la facultatea dîr
Paris, Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 10 Februarie 1899

Președenția d-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Ana I. Băicoianu cu C. Ene și Elena I. Băicoianu

Prescripțiune acquisitivă de trei-zece de ani invocată pentru stabilirea proprietății.—Prescripțiunea decenală bazată pe un titlu just.—Acțiune posesorie.—Când ea întrerupe prescripțiunea.

Este fără interes a se discuta motivul bazat pe usucapiunea, întemeiată pe posesiunea de 30 de ani, când pârâtul a dovedit prescripțiunea prin un titlu just și o posesiune de 20 ani.

Acțiunea posesorie intentată de la 1879 și pârăsită, nu poate întrerupe prescripțiunea în sensul art. 1686, mai ales când nu se stabilește identitatea imobilului asupra căruia se intentase acțiunea posesorie, cu imobilul ce se revendica pe calea petitorie

Decisia No. 49. — Respins recursul făcut d. C. Ene și Elena I. Băicoianu contra decisiunei Curței de apel București secția I cu No. 113/97

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier C. C. Ștefănescu ;

S'a ascultat: d-l avocat C. G. Ion din partea recurenților C. Ene și Elena I. Băicoianu în dezvoltarea motivelor de casare, și pe d-nii avocați C. Mironescu și D. Chebacpi în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de cassare :

«Greșita interpretare și violarea art. 7 partea VI cap. I din cod. Caragea, relativ la prescripțiuni, de oare-ce Curtea, contra acestui text de lege, decide că nu pot sprijini dreptul meu de proprietate pe prescripțiunea de 30 ani, în lipsă de titlu achisitiv, și mî respinge cererea de a dovedi că această prescripțiune s'a îndeplinit în favorul meu prin o posesiune *longi temporis* a autorului meu și a mea. Aceasta sub greșită interpretare, că citatul articol de lege conferea celui ce a prescriș prin 30 ani de posesiune numai o excepțiune o armă definitivă contra celor ce ar revendica în mîi-

³⁾ Stuart Mill (Examiner 19 Juillet, 1873), citat de Laveleye, pag. 553 et 554, op. cit.

⁴⁾ D. de Haxtauzen citat de Laveleye op. cit. pag. 407.

⁵⁾ Vezi în această privință Laveleye op. cit. cap. IV.

⁶⁾ Ibidem.

⁷⁾ Paul Leroy-Beaulieu, Le Collectivisme, pag. 123.

nele sale, dar nu un drept de proprietate care să se poată exercita pe calea acțiunii principale de revendicațiune când ar fi depozitat ;»

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului rezultă, că recurenta Ana I. Băicoianu revendicând de la intimatul Costache Ene un loc situat în Ploestî, str. Pescarilor, invoacă ca titlu de proprietate prescripțiunea de peste 30 ani începută sub imperiul codului Caragea ;

Având în vedere că Curtea de apel constată, că intimatul C. Ene a dobândit în urmă asupra aceluși loc un drept de proprietate prin usucapiune, având un titlu achisitiv, actul de cumpărare legalizat de trib. Prahova secția I No. 333 din 23 Martie 1878, și posedând acum cu bună credință mai bine de 10 ani ;

Considerând că ast-fel fiind n'are nici un interes a se mai discuta motivul de casare, întru cât chiar dacă s'ar presupune nu numai c'a probat faptul stăpânirii în timpul invocat de recurentă, dar chiar stabilii acest drept de proprietate, față de constatarea Curței, că intimatul a dobândit în urmă un drept independent de proprietate pe același loc, acțiunea recurteii este neîntemeiată și cu drept cuvânt Curtea a respins-o ;

Că dar motivul urmează a se respinge ca fără interes.

Asupra motivului al II-lea :

«Violarea și greșita interpretare a art. 1868 c. c. Am dovedit Curței cu actele produse, că adversarul meu n'a putut prescrie cu posesiunea decenală de oare-ce, îndată ce a început a poseda i-am intentat o acțiune posesorie la judele de ocol, acțiune care era încă pendentă în momentul când ne judecam la Curte. Și cu toate că acea acțiune posesorie era încă pendentă, Curtea a refuzat de a'i da efectul întreruptiv de prescripțiune pe motiv că art. 1868 c. c. nu ar acorda asemenea efect de cât acelor cereri în judecată care au fost deja încuviințate printr'o hotărîre rămasă definitivă, ceea-ce e cu totul contrar principiului general și însuși art. 1868».

Având în vedere că recurenta susținând că prescripția decenală ar fi întreruptă printr'o acțiune posesorie ce dânsa ar fi intentat lui C. Ene ca deținător al aceluiasi imobil, Curtea constată, că nu s'a stabilit cu nimic identitatea imobilului prevăzut prin zisa acțiune posesorie, cu acel revendicat astă-zî ;

Considerând că în urma acestei constatări de fapt cu drept cuvânt Curtea a considerat prescripția invocată de intimat ca neîntreruptă ;

Că de altmintrelea o simplă acțiune intentată și părăsită de la 1879, după cum constată Curtea, nu poate întrerupe prescripțiunea în sensul art. 1868 c. civ. ;

Că prin urmare și acest motiv e neîntemeiat și urmează a fi respins.

Asupra motivului al III-lea :

Considerând că din decizie se constată, că recurenta a susținut întâi că buna credință ar fi lipsit intimatului din primul moment, căci ar fi cumpărat de la niște persoane incapabile ;

Iar acum prin motivul de casare pretinde că ar fi susținut alt-fel și că Curtea ar fi comis, ast-fel o denaturare a modului său de apărare, însă întru cât aceasta nu se dovedește cu nimic, și acest ultim motiv e neîntemeiat și are a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE, SECȚIA II

Audiența de la 27 Ianuarie 1899

Președenția d-lui A. L. D E G R É, Consilier

Elefterie Mira cu D. Frigator

Societate în nume colectiv.—Moartea unuia din asociați.—Dacă se poate în urmă declara societatea în stare de faliment.—In contra cui se îndreaptă cererea.—Încetarea plăților.

Dacă o societate în nume colectiv se disolvă, conform art. 193 cod. com., prin moartea unuia din asociați, de aici nu rezultă că ea, de și disolvată prin ficțiune, nu se consideră a reexista, și creditorii să ceară liquidarea. Când însă societatea înainte de disolvare se afla în stare de încetare de plăți, creditorii pot cere declararea în stare de faliment, întocmai cum se poate cere declararea în stare de faliment a unui comerciant după retragerea sa din comerț, sau după moarte (art. 703 cod. com.), sub două condițiuni : 1° ca încetarea plăților să fi avut loc în timpul exercitiului comerțului, și al 2° ca acțiunea să fi fost intentată în termenul prescris de art. 703. Denumirea de comerciant cuprinde și societățile comerciale și ceea-ce este admis și consacrat, precum declararea stărei de faliment, pentru comerciant, se admite și pentru o societate comercială : Art. 209 cod. com., dovedește că chiar o societate în stare de liquidare poate fi declarată în stare de faliment.

Cu drept cuvânt Curtea respinge, ca inutilă dovada cu martori spre a se stabili că toate polițele protestate au fost achitate, pentru că faptul protestării polițelor dovedește încetarea plăților, mai ales când pe lângă aceasta erau și alte împrejurări avute în vedere.

Dispozițiunile art. 702 și 703 din vechiul cod de comerț după care comerciantul ce a încetat din viață, poate fi declarat în stare de faliment în cursul anului de la evenimentul morții, nu trebuie luate în sensul literal și decide că s'ar fi violat acele dispozițiuni întru cât declararea în stare de faliment n'a urmat în lăuntru anului de la moarte.

Declarația în stare de faliment săvârșindu-se în urma intentării unei acțiuni, numai aceasta cată a fi intentată în lăuntru anului de la moarte, iar nu și sentința de declarare în stare de faliment, căci aceasta din urmă are efect retroactiv din ziua intentării acțiunii.

Declarația în stare de faliment este un drept al Curței, că chiar dacă au pus o rigoare neobicinuită, aceasta nu poate constitui un motiv de casare.

Decisia No. 30. — Respins recursul făcut de Elefterie Mira contra decisiunii Curței de apel Galați, secția I, No. 34/98.

S'au ascultat : d-l Președinte N. Mandrea în citirea raportului dresat în cauză, d-l Procuror de secțiune C. D. Sărățeanu în concludiuni, d-nii avocați : G. Meitani și Al. Theodorescu din partea recurentului în susținerea motivelor de casare, și d-l D. Chebapci din partea intimatului în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I, III și V.

1. «Violarea art. 78 al. 3 din cod. com., care spune că o societate comercială constituie o persoană morală față cu cel de al treilea; și art. 193 cod. com. care spune, că o societate în nume colectiv este disolvată adică moartă ca persoană morală juridică, față cu cel de al treilea, prin moartea unuia din asociați, căci această societate nu mai exista, fiind persoană moartă față de cel al treilea; Curtea admitând că firma socială moartă, față cu cel de al treilea poate fi chemată în judecată de aceștia, ea a mai violat pe lângă articolele citate, și art. 73 al. 4 din codul de procedură civilă.

«Admițând iarăși că societatea colectivă disolvată prin moartea unuia din asociați poate fi declarată ca societate falită, iar nu asociații aceștia, a violat art. 209 din codul de comerț, care spune, că asociații unei societăți disolvate pot fi declarați falii iar nu societatea.

3. «Curtea declarând societatea în nume colectiv falită, a violat art. 860 c. com., al cărui cuprins e clar că numai o societate colectivă existentă poate fi declarată în stare de faliment.

5. «Curtea stabilind că creanțierii unei societăți disolvată poate cere falimentul ei, a violat art. 199 cod. com. și art. 208 c. com., căci arată care sunt drepturile creanțelor societății disolvate, drepturi care din însuși spiritul legii, cât și din articolele citate nu pot fi altele de cât de a cere liquidarea societății, sau de a exercita acțiunile prevăzute de art. 20 c. civil, iar nu acțiunea de faliment».

Având în vedere că Curtea de apel din Galați prin decizia supusă recursului admitând apelul lui Frigator contra sentinței tribunalului de Tulcea, declară în stare de faliment, atât societatea comercială sub firma Frații Miras cât și soții, că întru cât și pentru aceasta ea discută diferitele motive care au fost propuse anume, dacă o societate în nume colectiv, după disolvarea ei, prin moartea unuia din soți, poate fi declarată în stare de faliment, dacă acțiunea pentru declarare de faliment a fost bine intentată prin punerea în cauză a moștenitorilor defunctului soț, cât și a soțului supraviețuitor Elefterie Miras; că starea de încetare a plăților societății o constată încă și înainte de disolvarea ei prin moartea unui soț și în timpul exercițiului comerțului; că însăși hotărîrea declarativă de faliment n'are a fi pronunțată în termenul de un an de la moartea comerciantului și se cere numai ca acțiunea să fi fost intentată în acest termen;

Considerând că după art. 193 cod. com., o societate în nume colectiv se disolvă prin moartea unuia din soți; că de aci nu rezultă că societatea deși disolvată prin ficțiune nu se consideră a subsista și în urmă; că aceasta se cere pentru înlesnirea acestor drepturi, că în urma disolvării, creditorii pot cere simplu liquidarea; că însă când societatea era în stare de încetare

de plăți înainte de disolvare, precum se constată și se declară că era societatea în nume colectiv sub firma Frații Miras, ei pot cere declararea stărei de faliment;

Considerând că precum comerciantul poate fi declarat în stare de faliment, atât după retragerea sa din comerț cât și după moarte, conform art. 703 cod. com., asemenea și o societate în nume colectiv poate fi declarată în stare de faliment, dacă este încetarea de plată din timpul exercițiului comerțului și dacă acțiunea s'a intentat în termenul prescris de art. 703 cod. com., fiind-că denumirea de comerciant cuprinde și societățile comerciale, și ceea-ce este admis și consacrat precum declararea stărei de faliment pentru comerciant, se admite și pentru o societate comercială;

Considerând că din art. 209 cod. com., nu rezultă că o societate comercială n'ar putea fi declarată în stare de faliment de cât dacă este în lichidare, ci articolul citat dovedește că chiar o societate în lichidare poate fi declarată în stare de faliment, că ast-fel motivele 1, 3 și 5 fiind neîntemeiate se resping.

Asupra mijlocului II:

«În prima instanță nediscutându-se nimic asupra fondului, ci numai asupra unui incident și înaintea Curței discutându-se odată cu incidentul și fondul, Curtea rău a judecat căci n'a permis părții pârâte de a proba că societatea în momentul disolvării ei nu era în încetare de plăți.

«Acțiunea de faliment fiind în același timp și o acțiune penală legea dă dreptul și garantează inculpatului mijlocul de apărare; că în speță respingându-se părții inculpate dreptul de a face proba, s'a violat prin aceasta un principiu fundamental al dreptului».

Considerând că Curtea constata prin diferite împrejurări starea de încetarea plăților a societății din speță, chiar înainte de moartea asociatului, că ea a putut să nu admită cererea pentru dovedirea achitării polițelor protestate chiar înainte de disolvarea societății, ea fiind inutilă, întru cât faptul protestării polițelor dovedește încetarea plăților precum și susține Curtea de apel; și întru cât erau și alte împrejurări anume arătate de Curtea de apel, cari dovedeau încetarea de plăți, motivul nu este întemeiat.

Asupra motivului al 4-lea:

«Curtea declarând falit pe asociatul Mihail Mira care încetase din viață de mai bine de un an, a violat art. 702 din cod. com., care dispune că comerciantul nu va putea fi declarat falit de cât în cursul anului de la moartea sa».

Considerând că după vechiul art. 702 acum 703 cod. com.; comerciantul mort poate fi declarat falit în cursul anului de la evenimentul morții; că recurentul luând literal această dispoziție, crede că s'a violat această dispoziție întru cât declararea stărei de faliment n'a urmat în lăuntrul anului de la moarte;

Considerând însă că declararea de faliment se săvâr-

șeste în urma intențării unei acțiuni; că dacă această acțiune se intenta în lăuntrul anului după moarte, însă hotărîrea de declarare de faliment, se pronunță în urma expirării celui an, trebuie să zicem că hotărîrea de declarare este conform cu cerințele legii, din cauză că în genere hotărîrile produc efectele în mod retroactiv de la cerere; că din acest punct de vedere și acest motiv e neîntemeiat.

Asupra motivului 6-lea:

«Curtea rău a judecat când a luat în considerare că starea de încetare de plăți, este numărul polițelor protestate după disolvarea societății, căci acele polițe nu se mai puteau achita de asociatul în viață, de cât din avutul societății, art. 199 c. com., interzicându-i de a mai face operațiuni comerciale cu din avutul societății. Asociatul în viață nu le poate plăti, căci avutul societății fiind imobiliar și defunctul asociat lăsând minorii, asociatul în viață nu poate dispune de avutul minorilor de cât în baza formelor prevăzute de cod civil. Ca rău Curtea a luat ca stare de încetare de plăți, o stare de stagnațiune impusă asociatului în viață atât de art. 194 cod. com., cât și de regulile relative la averea minorilor. Că în fapt societatea n'a fost în încetare de plăți, condițiune expres cerută de art. 695 și 699 c. com., pentru ca un comerciant sau o societate să fie declarată falită ca în speșă, încetarea de plăți n'a fost real dovedită, și deci Curtea declarând falită numita societate, fără a fi fost perfect dovedită încetarea plăților sale, ea a violat art 695—699 cod. com.»

Considerând că încetarea plăților fiind declarată de Curtea de apel încă din timpul comerțului societății, acest motiv se înlătură, fiind că el conține negate sau contrazise în fapt de Curtea de apel; că dacă Curtea de apel a pus rigoare neobicinuită și a declarat starea de faliment asupra societății în nume colectiv sub firma Frații Mira, de și putea apreciind împrejurările, să nu declare precum a făcut și Tribunalul de Tulcea, aceasta însă nu poate fi înfățișată ca o violare a articolelor citate de recurent în motiv, că de aceia și acest motiv, se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge.

INFORMAȚIUNI

Domnul *Chebapci*, pregătește deja al șaselea și ultimul volum al eminentului său **Tratat de procedură civilă**.

Volumul al cincilea, apărut de abea de câte-va zile, se cere atât de mult, în cât va fi în curând epuizat. Abonații noștri, cari doresc să-l aibă, ar face bine să ne previe (trimitându-ne în același timp și costul).

Distinsul avocat al baroului de Ilfov, d-l *N. M. Sotir*, va da în curând la lumină un *Cod penal adnotat*, care va fi negreșit la înălțimea Procedurii sale civile, atât de bine apreciată de magistratură și barou.

BIBLIOGRAFII

A părut de sub tipar :

Volumul **V TRATAT TEORETIC SI PRACTIC**

de

PROCEDURA CIVILĂ

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

doctor în drept, Avocat

cuprinzând : Art. 138—288 :

Desdaunări și cheltueli; Hotărîrile date în lipsă și opozițiuni; Procedurile preparatorie și probatorie în general. Verificarea scriptelor, cercetarea prin martori, experți cercetări în fața locului, interogator, jurămint, cererea reconvențională, intervențiune, suspensiune, perempțiune și începerea judecăților. Regulare de competență; Trimiterea la un alt tribunal; Recusațiune.

Prețul tot 12 lei

Și se află de vânzare la librăria *Leon Alcalay*, calea Victoriei, la librăria *Stork*, pasagiul Român și la autor str. Plantelor No. 39.

A eșit de sub presă :

COD ADNOTAT DE EXPROPRIAȚIUNE

pentru

CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ

cuprinzând : *Jurisprudența Inaltei Curți de casație asupra fie-cărui articol, de la promulgarea legii până în prezent*

de

GEORGE ST. BĂDULESCU

Grefier la Inalta Curte de casație și justiție

Această lucrare este utilă mai ales d-lor avocați și magistrați, căci aduce la cunoștință interpretarea adevărată dată de către cea mai înaltă autoritate judecătorească, legii de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică.

De vânzare la autor. **Prețul 3 lei.**

SE CAUTĂ

un ténar ca ajutor de comptabil, a se adresa la T. C. Zamărescu, Fabrica de de săpun, str. Șepcari No. 5.

SE CAUTĂ

pentru un domn singur un apartament din 2 sau 3 camere, cu sau fără mobilă, într-o casă bană, în str. Carol sau în apropiere.

A se adresa la redacțiunea acestui ziar.